

insocial

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΓΙΑ ΤΗ ΣΟΣΙΑΛΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΑΟΖ της Ελλάδας

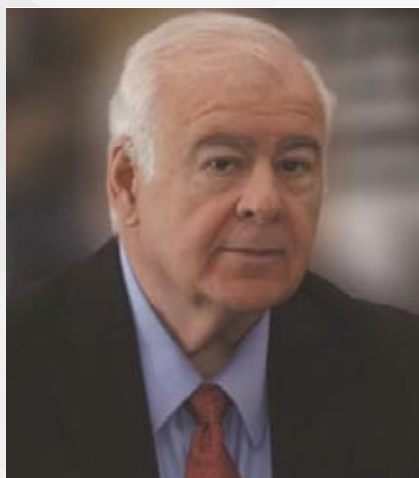

Δρ. Θεόδωρος Καρυώτης

Ομότιμος Καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας
Πανεπιστήμιο του Μέριλαντ - ΗΠΑ

#21

ΚΕΙΜΕΝΑ ΘΕΣΕΩΝ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2025

Ο Δρ. **Θεόδωρος Καρυώτης** είναι Ομότιμος Καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας στο Πανεπιστήμιο του Μέρυλαντ των ΗΠΑ και έχει λάβει δυο βραβεία «έξοχης διδασκαλίας».

Επίσης έχει διδάξει στο Πανεπιστήμιο Ιρκούτσκ της Σιβηρίας και σε ένα πλωτό πανεπιστήμιο (Semester at Sea). Διετέλεσε οικονομικός σύμβουλος της πρώτης κυβέρνησης του Ανδρέα Παπανδρέου στην Πρεσβεία της Ουάσιγκτον και ήταν μέλος της ελληνικής αντιπροσωπείας στην Διάσκεψη του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας.

Έχει γράψει βιβλία και άρθρα στα ελληνικά και στα αγγλικά για το θέμα της ΑΟΖ. Υπήρξε από τους πρωτοπόρους ερευνητές και αναλυτές του συγκεκριμένου ζητήματος.

Ζει στην Ουάσιγκτον των Ηνωμένων Πολιτειών.

Ένα από τα πιο σημαντικά έργα της Διάσκεψης του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας ήταν η δημιουργία και κωδικοποίηση του θεσμού της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ). Έτσι, δόθηκε ένα τέλος στην καώδη κατάσταση που επικρατούσε μέχρι τότε στο Διεθνές Δίκαιο Αλιείας. Με βάση τα άρθρα 55, 56, 57 της νέας Σύμβασης (1982), ως Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη ορίζεται η πέραν και παρακείμενη της αιγιαλίτιδας ζώνης περιοχή, το πλάτος της οποίας μπορεί να φθάσει τα 200 ναυτικά μίλια (ν.μ.) από τις γραμμές βάσης από τις οποίες μετρείται το πλάτος της αιγιαλίτιδας ζώνης. Εντός της ΑΟΖ το παράκτιο κράτος ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα σε θέματα που έχουν σχέση με την εξερεύνηση, την εκμετάλλευση, την διατήρηση και διαχείριση των φυσικών πηγών ζώντων ή μη, των υδάτων, του βυθού και υπεδάφους της θάλασσας, καθώς και κυριαρχικά δικαιώματα, που αφορούν στην εξερεύνηση και οικονομική εκμετάλλευση των ρευμάτων και των υπερκείμενων της θάλασσας ανέμων.

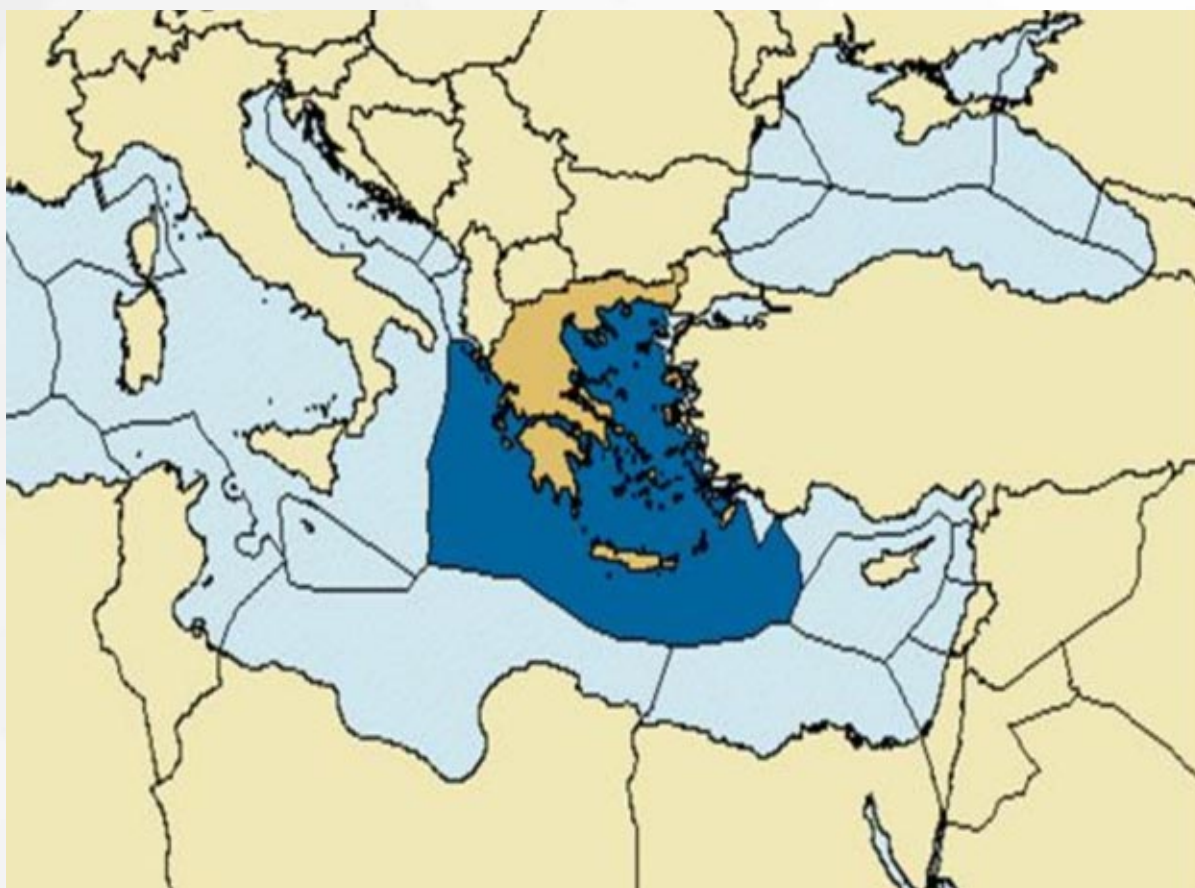
Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των παράκτιων και άλλων κρατών που αφορούν στα θέματα της αλιείας μέσα στην ΑΟΖ καθορίζονται στην Σύμβαση από τα άρθρα 51, 55, 56, 58-73, 115 και 123, ενώ στις περιοχές της ανοικτής θάλασσας η αλιεία ρυθμίζεται από τα άρθρα 116-120. Επιπλέον, στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης αναφέρονται τα αποδημητικά είδη ψαριών που βρίσκονται μέσα ή έξω από αυτή την ζώνη.

Εάν όλα τα παράκτια κράτη κάνουν χρήση των δικαιωμάτων τους σε ΑΟΖ 200 ν.μ., τότε η περιοχή των ωκεανών που θα ανήκει σ' αυτά τα κράτη θα καλύπτει γύρω στα 37,7 εκατ. τετρ. ν.μ. ή το 35,8% της παγκόσμιας θαλάσσιας επιφάνειας. Μέσα στην επικυριαρχία αυτών των ζωνών περιλαμβάνονται πάνω από το 90% της παγκόσμιας αλιείας, πάνω από το 87% των υδρογονανθράκων και γύρω στο 10% των πολυμεταλλικών κονδύλων. Επομένως, εύκολα μπορεί κανείς να αντιληφθεί την κρίσιμη σημασία που έχει η ΑΟΖ όχι μόνο για το Δίκαιο της Θάλασσας αλλά γενικότερα για την παγκόσμια οικονομία και τις διεθνείς οικονομικές σχέσεις.

Το άρθρο 56 της Σύμβασης αναφέρεται στα δικαιώματα, τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις του παράκτιου κράτους μέσα στην ΑΟΖ. Σύμφωνα με το καίριο αυτό άρθρο, στην ΑΟΖ το παράκτιο κράτος έχει κυριαρχικά δικαιώματα στην έρευνα, την εκμετάλλευση, την διατήρηση και την διαχείριση των ζώντων ή μη πόρων του βυθού, του υπεδάφους και των υπερκείμενων υδάτων. Επίσης, ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα και σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες, όπως είναι η παραγωγή ενέργειας από τα ύδατα, τα ρεύματα και τους ανέμους. Επιπλέον, το παράκτιο κράτος έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για: (α) την τοποθέτηση και χρήση τεχνητών νήσων και άλλων εγκαταστάσεων, (β) τη διεξαγωγή θαλάσσιας επιστημονικής έρευνας και (γ) την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος από τη ρύπανση. Το άρθρο 56 αναφέρει επίσης ότι το παράκτιο κράτος έχει υποχρέωση να σέβεται τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των άλλων κρατών μέσα στην δική του ΑΟΖ, πάντα βέβαια σύμφωνα με τους όρους που προβλέπει η Σύμβαση.

Θα πρέπει να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι το άρθρο 56 αναφέρεται σε "κυριαρχικά δικαιώματα" και όχι "κυριαρχία" στο παράκτιο κράτος σε σχέση με την ΑΟΖ. Έτσι, η νέα Σύμβαση προνοεί για τα συμφέροντα της παγκόσμιας κοινωνίας, αναγνωρίζοντας όχι μόνο ορισμένες υποχρεώσεις του παράκτιου κράτους στο οποίο ανήκει η ΑΟΖ αλλά και δικαιώματα των άλλων κρατών, όπως βέβαια συμβαίνει με διαφορετικό τρόπο και στην περίπτωση της αιγιαλίτιδας ζώνης. Είναι ξεκάθαρο ότι στην Διάσκεψη του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας έγινε προσπάθεια να υπάρξει κάποια ισορροπία ανάμεσα στα παράκτια κράτη και στην παγκόσμια κοινότητα για αρκετά θέματα σε μακροπρόθεσμη βάση. Από την πρακτική των διαφόρων κρατών θα φανεί τελικά κατά πόσον έχει διατηρηθεί αυτή η ισορροπία. Ανάμεσα στα θέματα που μπορούν να δημιουργήσουν προβλήματα είναι αυτά της αλιείας, της ναυτιλιακής έρευνας, της ναυσιπλοΐας και της προστασίας του περιβάλλοντος.

ΑΥΤΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΑΟΖ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Πηγή: *Global Marine Boundaries Database, General Dynamics, Herndon, Virginia, USA*

Έτσι, κάθε κράτος με ΑΟΖ πρέπει να πράξει τα ακόλουθα:

1. Να καθορίσει ποιές περιοχές του θαλασσιού χώρου περιλαμβάνονται στην δική του ΑΟΖ.
2. Να εκτιμήσει, κατά το καλύτερο δυνατόν τρόπο, τις πλουτοπαραγωγικές πηγές της ΑΟΖ καθώς και τις οικολογικές ισορροπίες αυτής της ζώνης.
3. Να εκτιμήσει, κατά το καλύτερο δυνατόν τρόπο, τις διαφορετικές χρήσεις των πλουτοπαραγωγικών πηγών καθώς και την αλληλεπίδρασή τους στην ΑΟΖ.
4. Να θέσει στόχους και προτεραιότητες υιοθετώντας πολιτικές που προάγουν αυτούς τους στόχους και ενσωματώνουν αυτές τις προτεραιότητες.

5. Να ρυθμίσει τις διάφορες δραστηριότητες που θα πραγματοποιηθούν εντός της ΑΟΖ, ώστε αυτές οι δραστηριότητες να προσαρμόζονται στις εθνικές επιλογές και δραστηριότητες.
6. Να συστήσει θεσμικό μηχανισμό για την διαμόρφωση των αποφάσεων και την διαχείριση της ΑΟΖ.
7. Να προσδιορίζει τα προβλήματα που δεν μπορούν να επιλυθούν ή τις ευκαιρίες που δεν μπορεί να επωφεληθεί (λόγω των περιορισμών που υφίστανται στην ΑΟΖ) και να αναπτύξει στρατηγική για να ξεπεραστούν τέτοιου είδους ατέλειες.

Κανείς δεν αμφισβητεί τέσσερις βασικές θέσεις σε σχέση με την ΑΟΖ:

1. Η ΑΟΖ αποτελεί πλέον αναμφισβήτητο μέρος του εθιμικού διεθνούς δικαίου από τότε που η UNCLOS τέθηκε σε ισχύ στις 16 Νοεμβρίου 1994.
2. Η ΑΟΖ, σε αντίθεση με την υφαλοκρηπίδα, δεν ανήκει στο παράκτιο κράτος *ipso jure*, αλλά πρέπει σαφώς να ανακηρυχθεί από αυτό. Εάν δεν συμβεί κάτι τέτοιο, ΑΟΖ απλώς δεν υφίσταται. Η θαλάσσια περιοχή (η επιφάνεια και τα υπερκείμενα ύδατα) που δεν θα ανακηρυχθεί ως ΑΟΖ, αποτελεί νομικώς μέρος της ανοικτής θάλασσας.
3. Το νομικό περιεχόμενο αυτού του νέου θεσμού του διεθνούς δικαίου, ορίζεται από το 5ο Μέρος της Σύμβασης. Τα παράκτια κράτη δεν μπορούν να υπερβαίνουν τους περιορισμούς που τους έχουν επιβληθεί από το 5ο Μέρος της Σύμβασης σχετικά με τα δικαιώματά, τις δικαιοδοσίες και τις υποχρεώσεις τους. Έτσι "άλλα" κράτη έχουν δικαιώματα στην ΑΟΖ ενός παράκτιου κράτους και το παράκτιο κράτος δεν μπορεί να δημιουργήσει ΑΟΖ που να υπερβαίνει τα 200 ν.μ.
4. Κανένα κράτος ή ομάδα κρατών δεν έχει το δικαίωμα να ισχυρισθεί ότι κάποιο παράκτιο κράτος δεν μπορεί να ανακηρύξει την δική του ΑΟΖ. Αν και τότε ένα παράκτιο κράτος ανακηρύξει τη δική του ΑΟΖ ανήκει εντελώς στη δική του δικαιοδοσία.

Η δημιουργία ΑΟΖ στις ελληνικές θάλασσες δικαιολογείται για τους ακόλουθους λόγους:

- A. Η Σύμβαση του 1982 για το Δίκαιο της Θάλασσας αναφέρει ρητά στο Άρθρο 121, παράγραφος 2, ότι όλα τα νησιά και οι νησίδες, με εξαίρεση τους βράχους, διαθέτουν ΑΟΖ και ότι η ΑΟΖ ενός νησιού καθορίζεται με τον ίδιο ακριβώς όπως και για τις ηπειρωτικές περιοχές. Αυτό είναι το μεγάλο πλεονέκτημα της Ελλάδας έναντι της Τουρκίας, γιατί η Τουρκία δεν μπορεί να προβάλει τα ίδια επιχειρήματα που χρησιμοποιεί επί δεκαετίες για την υφαλοκρηπίδα των νησιών του Αιγαίου. Δηλαδή ότι τα νησιά μας δεν διαθέτουν υφαλοκρηπίδα ή ότι βρίσκονται πάνω στην «υφαλοκρηπίδα» της Ανατολίας.
- B. Στις 10 Μαρτίου 1983 ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Ρόναλντ Ρέιγκαν υπέγραψε προεδρικό διάταγμα βάσει του οποίου η Αμερική ανακήρυξε ΑΟΖ 200 ν.μ. πέρα από τις ακτές της. Η πράξη αυτή της Αμερικής αποκτά ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα, διότι η Αμερική διατήρησε, σύμφωνα με την Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας, ΑΟΖ για όλα ανεξαιρέτως νησιά της. Έτσι, για την αμερικανική κυβέρνηση θα είναι πολύ δύσκολο να αντιταχθεί στη δημιουργία ελληνικής ΑΟΖ, που δεν θα διαφέρει καθόλου από ό,τι η ίδια έπραξε με την αμερικανική ΑΟΖ.

Ας σημειώσουμε ότι η Αμερική, που απέχει μόλις 90 μίλια από τη Κούβα, δεν τόλμησε να ισχυρισθεί ότι η Κούβα, επειδή είναι νησί, δεν έχει πλήρη δικαιώματα σε ΑΟΖ, αλλά οριοθέτησε την ΑΟΖ ανάμεσα στα δύο κράτη χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της “μέσης γραμμής”, δηλαδή τη μέθοδο που τόσο απεχθάνονται οι Τούρκοι. Μάλιστα η κυβέρνηση της Κούβας αποφάσισε να αρχίσει έρευνες για την ανακάλυψη πετρελαίων στη δική της ΑΟΖ, έρευνες που μάλιστα γίνονται σε απόσταση μόλις 45 μιλίων από τις ακτές της Φλόριδα. Όταν ζητούμε από τους Αμερικανούς να διαμηνύσουν στη Τουρκία να σεβαστεί τα νησιά που είναι πολύ κοντά στις ακτές της αλλά δεν της ανήκουν, όπως πράττουν και οι ίδιοι στη θάλασσα τους, μας απαντούν ότι αυτή η περίπτωση είναι διαφορετική δηλαδή αφορά σε «ειδικές περιστάσεις» μιας ημίκλειστης θάλασσας.

Γ. Στα τέλη του 1986 η Τουρκία υιοθέτησε ΑΟΖ στη Μαύρη Θάλασσα και κατέληξε σε συμφωνία με την τότε Σοβιετική Ένωση για τις επικαλυπτόμενες περιοχές χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της “μέσης γραμμής”. Αργότερα, η Τουρκία άρχισε συνομιλίες με την Βουλγαρία και την Ρουμανία για το ίδιο θέμα που κατέληξαν σε συμφωνίες παρόμοιες με εκείνη που είχε συνάψει με τους Σοβιετικούς. Ουδέποτε, βέβαια, η Τουρκία πρότεινε στην Ελλάδα και σε άλλα γειτονικά κράτη να κάνουν πράξουν το ίδιο στη Μεσόγειο. Έτσι, η Μαύρη Θάλασσα, που αποτελεί “κλειστή ή ημίκλειστη θάλασσα”, όπως και η Μεσόγειος, έχει εντελώς μοιρασθεί από τα παράκτια κράτη της μέσω της οριοθέτησης της ΑΟΖ και όχι της υφαλοκρηπίδας. Αυτό, κατά την άποψή μου, αποτελεί τον πιο λανθασμένο χειρισμό της Τουρκίας, διότι δέχθηκε να οριοθετήσει τη θαλάσσια ζώνη της Μαύρης Θάλασσας με μια μέθοδο που δεν ίσχυε μέχρι το 1982, δηλαδή με τη μέθοδο της ΑΟΖ, που πολέμησε τόσο πολύ κατά τη Διάσκεψη του ΟΗΕ, ενώ μέχρι σήμερα αρνείται να προσχωρήσει στη νέα Συνθήκη για το Δίκαιο της Θάλασσας που περιλαμβάνει και την ΑΟΖ. Πώς λοιπόν μπορεί η Τουρκία να αρνείται την οριοθέτηση της ΑΟΖ με την Ελλάδα, όταν ήδη υπάρχει το προηγούμενο της Μαύρης Θάλασσας;

Δ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει επίσης αποδεχθεί την ΑΟΖ και πολλά παράκτια κράτη-μέλη της έχουν υιοθετήσει ΑΟΖ 200 μιλίων. Έτσι, είναι απορίας άξιο γιατί η ΕΕ δεν υπενθυμίζει μονίμως στη Τουρκία ότι όλα τα κράτη-μέλη της έχουν δικαίωμα να υιοθετήσουν ΑΟΖ στις παράκτιες περιοχές τους, αλλά και να υποχρεώσει όλα τα κράτη-μέλη της, που δεν διαθέτουν ήδη ΑΟΖ, να ανακηρύξουν ΑΟΖ.

Τα κέρδη που μπορούν να προκύψουν από μια ΑΟΖ μπορεί να είναι τεράστια, εφόσον ακόμη και ένα πολύ μικρό κατοικήσιμο νησάκι βρίσκεται στρατηγικά τοποθετημένο σε απόσταση πέρα από 400 ν.μ. από οποιαδήποτε γειτονική χώρα. Έτσι θα μπορεί να εξασφαλίσει μια αποκλειστική ζώνη για αλιεία και εκμετάλλευση του θαλάσσιου βυθού που θα ξεπερνάει τα 125.000 τετραγωνικά μίλια, δηλαδή μια έκταση μεγαλύτερη από την Γαλλία. Τέτοιου είδους περιπτώσεις παρουσιάζονται κυρίως στον Ειρηνικό Ωκεανό αλλά και στον Ατλαντικό. Στον Νότιο Ειρηνικό υπάρχει ένα νησιωτικό κράτος, το Κιριμπάτι (πληθυσμός 60,000) που παλαιότερα είχε την ονομασία Νησιά του Γκίλμπερτ, που διαθέτει μια ΑΟΖ 770.000 τ.ν.μ.

Εάν όλα τα παράκτια κράτη κάνουν χρήση των δικαιωμάτων τους για μια Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη 200 ν.μ. τότε η περιοχή των ωκεανών που θα ανήκει σ' αυτά τα κράτη θα καλύπτει γύρω στα 37,7 εκατ. τετρ. ν.μ. ή το 35,8% της παγκόσμιας θαλάσσιας επιφάνειας. Μέσα στην επικυριαρχία αυτών των ζωνών περιλαμβάνονται πάνω από το 90% της παγκόσμιας αλιείας, πάνω από το 87% του πετρελαίου και γύρω στο 10% των πολυμεταλλικών κονδύλων. Επομένως, εύκολα μπορεί κάποιος να αντιληφθεί την κρίσιμη σημασία που έχει η ΑΟΖ όχι μόνο για το Δίκαιο της Θάλασσας αλλά γενικότερα για την παγκόσμια οικονομία και τις διεθνείς οικονομικές σχέσεις.

Εδώ και 43 χρόνια τώρα προσπαθώ να πείσω τους συμπατριώτες μου για την αξία αυτής της έννοιας, δηλαδή της ΑΟΖ, που τόσο βοηθάει τα εθνικά μας συμφέροντα στην περιοχή. Ξεκίνησα, λοιπόν, έναν ανηφορικό δρόμο, γράφοντας και δημοσιεύοντας βιβλία και άρθρα στα ελληνικά και αγγλικά, προφανώς εις ώτα μη ακουόντων. Όταν ξεκίνησα να γράφω για την ΑΟΖ δεν γνώριζα καθόλου για τον τεράστιο ορυκτό πλούτο που βρίσκεται κάτω από τις θάλασσές μας. Απλώς, ήθελα να δείξω τα θαλάσσια σύνορα της πατρίδας μας και κυρίως την αξία της ΑΟΖ για την αλιεία μας. Πέρασαν πολλά χρόνια για να καταλάβω ότι η αρχική αντίθεση της Τουρκίας στο ζήτημα της ΑΟΖ ήταν το θέμα της αλιείας και όχι το πετρέλαιο. Αυτός ήταν και ο κύριος λόγος που η Τουρκία πολέμησε την ΑΟΖ καθώς και το Άρθρο 121 της Σύμβασης του Δίκαιου της Θάλασσας του 1982 που δίνει πλήρη δικαιώματα ΑΟΖ σε νησιά.

Το άρθρο 121, παράγραφος 2, της UNCLOS δεν αφήνει κανένα περιθώριο αμφιβολίας ή παρερμηνεύσης γιατί ξεκάθαρα αναφέρει ότι:

Με την εξαίρεση των προβλεπόμενων στην παράγραφο 3, η αιγιαλίτιδα ζώνη, η συνορεύουσα ζώνη, η αποκλειστική οικονομική ζώνη και η υφαλοκρηπίδα μιας νήσου καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης που εφαρμόζονται σε άλλο χερσαίο έδαφος.

Η εξαίρεση της παραγράφου 3 αναφέρει ότι:

Βράχοι οι οποίοι δεν μπορούν να συντηρήσουν ανθρώπινο μόνιμο πληθυσμό ή οικονομική ζωή δεν θα έχουν αποκλειστική οικονομική ζώνη ή υφαλοκρηπίδα.

Αυτή όμως η εξαίρεση δεν επηρεάζει το καθεστώς του Αιγαίου γιατί αν και υπάρχουν τέτοιου είδους ελληνικοί βράχοι, δεν αλλάζουν την κατάσταση μια και επικαλύπτονται από την υφαλοκρηπίδα ή την ΑΟΖ των υπόλοιπων κατοικήσιμων νησιών του Αιγαίου.

Η Τουρκία γνωρίζει ότι η θέση της όσον αφορά στην ΑΟΖ είναι πολύ αδύναμη και δεν εκστομίζει **ποτέ** αυτές τις τρεις λέξεις στις συνομιλίες της με όλες τις ελληνικές κυβερνήσεις από το 1982 μέχρι σήμερα. Το μεγάλο ερώτημα βέβαια είναι γιατί και η Ελλάδα αποφεύγει να αναφερθεί και να θέσει η ίδια, στο τραπέζι των συνομιλιών, τις τρεις αυτές λέξεις (Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη) που ανησυχούν τόσο πολύ την Τουρκία.

Η Τουρκία με επιθετικότητα και ασύστολο θράσος συνεχίζει για 40 χρόνια μια επιθετική και επεκτατική πολιτική στο Αιγαίο και τα τελευταία χρόνια και στο σύμπλεγμα του Καστελόριζου, προβάλλοντας συνεχώς αβάσιμες διεκδικήσεις παραβιάζοντας όλους τους κανόνες του διεθνούς δικαίου. Όπως, αναφέρει ο αείμνηστος Κωνσταντίνος Οικονομίδης, νομικός σύμβουλος του ΥΠΕΞ:

«Η επεκτατική συμπεριφορά της Τουρκίας, η οποία εμφανώς δεν συνάδει με την σύγχρονη εποχή, στηρίζεται κυρίως σε τρεις παράγοντες:

- στην ισχύ έναντι της χώρας μας,
- στην αδυναμία του διεθνούς συστήματος να επιβάλει την εφαρμογή των διεθνών κανόνων και
- στην αδιαφορία των Μεγάλων Δυνάμεων, οι οποίες εξακολουθούν πάντοτε να τοποθετούν το ατομικό τους συμφέρον υπεράνω του γενικού συμφέροντος της διεθνούς κοινότητας ως συνόλου.

Από την άλλη πλευρά, η χώρα μας, χωρίς σχέδιο και προγραμματισμό, δεν μπορεί παρά να ακολουθεί αμυντική πολιτική, πολλές φορές πυροσβεστικού χαρακτήρα. Μόνιμο χαρακτηριστικό της είναι η ατολμία με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ασκήσει νόμιμα δικαιώματα που της παρέχει το διεθνές δίκαιο και μερικές φορές και η υποχωρητικότητα.»

Εκείνο που προκαλεί εντύπωση και κατάπληξη είναι το γεγονός ότι η Ελλάδα, μέχρι σήμερα, υποστηρίζει ότι η μοναδική της διαφορά με την Τουρκία είναι η οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας, αλλά ξεχνά ότι **η Τουρκία καταψήφισε το Δίκαιο της Θάλασσας λόγω ΑΟΖ! Όλος ο πλανήτης ασχολείται με την ΑΟΖ εκτός από εμάς. Ήδη 148 κράτη έχουν ανακηρύξει ΑΟΖ.**

Η UNCLOS αναφέρει ρητά (άρθρο 121, παράγραφο 2) ότι όλα τα νησιά διαθέτουν ΑΟΖ και ότι η ΑΟΖ ενός νησιού καθορίζεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που καθορίζεται και για τις ηπειρωτικές περιοχές.

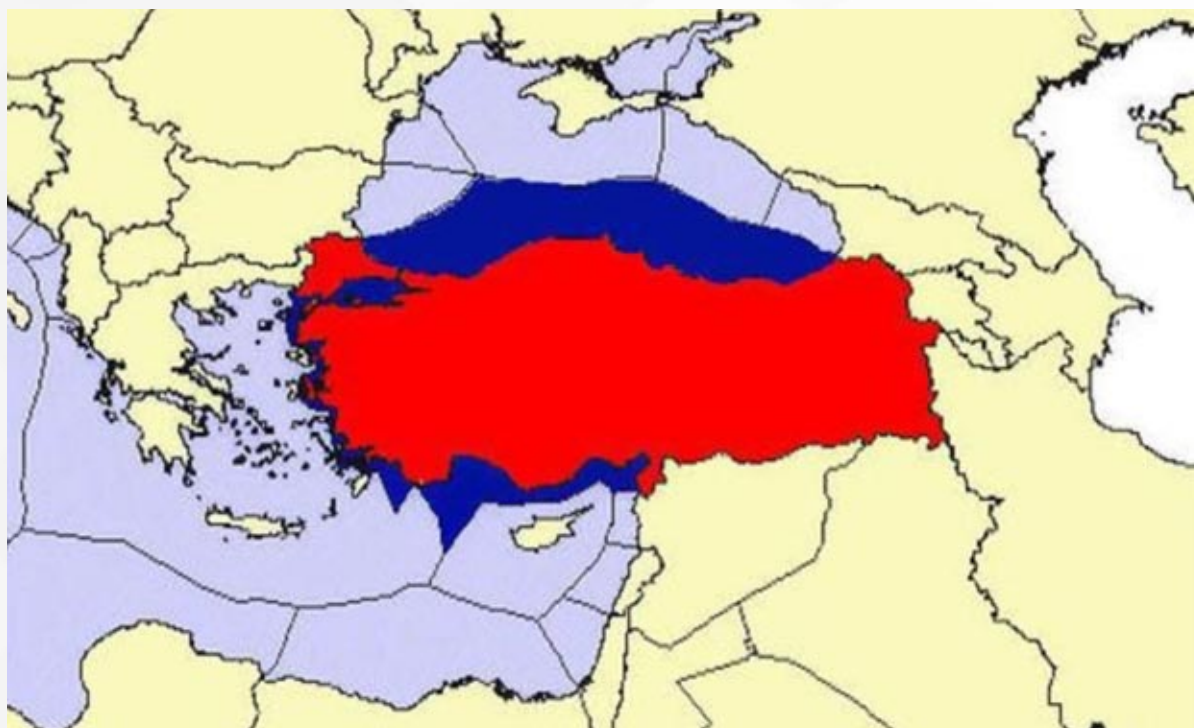

Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Το φάντασμα της ΑΟΖ συνεχίζει να καταδιώκει την Τουρκία. Είναι γνωστό σε όλους ότι η Τουρκία θεωρεί την έννοια της ΑΟΖ τον μεγαλύτερο εχθρό της στην Ανατολική Μεσόγειο. Η Άγκυρα πιστεύει πως τώρα παρουσιάζεται μια μεγάλη ευκαιρία για να δημιουργήσει τετελεσμένα στην ΑΟΖ της Κύπρου και είναι διατεθειμένη να χοντρύνει το παιχνίδι. Καθώς περιφρονεί τη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS), δεν έχει καμία σχέση με τη νότια πλευρά της Κυπριακής Δημοκρατίας. Υποστηρίζει ότι έχει θαλάσσια σύνορα με την Αίγυπτο και ο μόνος τρόπος να δικαιολογήσει αυτόν τον ισχυρισμό είναι να επιμένει ότι η Ελλάδα δεν έχει θαλάσσια σύνορα με την Κύπρο. Το οικόπεδο 4 της κυπριακής ΑΟΖ, όμως, δείχνει καθαρά ότι η Κύπρος διαθέτει θαλάσσια σύνορα με την Ελλάδα και επομένως η Τουρκία δεν διαθέτει θαλάσσια σύνορα με την Αίγυπτο.

Ο επόμενος χάρτης δείχνει το μέγεθος της τουρκικής ΑΟΖ, βάσει UNCLOS.

Ο ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΑΟΖ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Πηγή: *Global Marine Boundaries Database, General Dynamics, Herndon, Virginia, USA*

Αξίζει να υπενθυμίσουμε ότι μόνο ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Τάσος Παπαδόπουλος σήκωσε το ανάστημά του δηλώνοντας ουσιαστικά «εμείς ομιλούμε για ΑΟΖ και τίποτε άλλο», χωρίς ο Ερντογάν να αντιληφθεί τη σημασία της ιδιοφυούς κίνησης της Κύπρου το 2004. Έχει επίσης μεγάλη αξία το γεγονός ότι όλα τα κράτη του κόσμου, εκτός της Τουρκίας, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ, της Ρωσίας και της Κίνας, έχουν αναγνωρίσει την ΑΟΖ της Κύπρου. Μέχρι σήμερα, 138 χώρες έχουν ανακηρύξει ΑΟΖ 200 ν.μ. μιλίων ή έχουν δημιουργήσει μια Αποκλειστική Αλιευτική Ζώνη (ΑΑΖ) 200 ν.μ. Μόνο δύο κράτη παραβιάζουν την ΑΟΖ άλλων κρατών: η Κίνα και η Τουρκία!

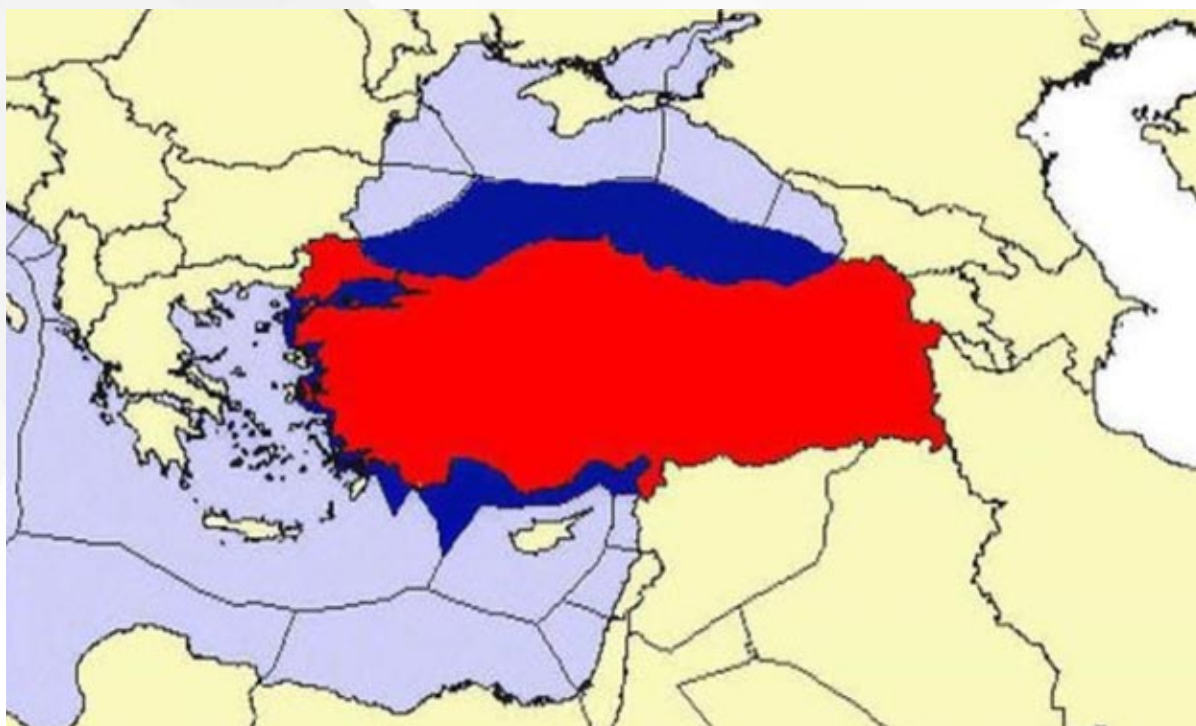
ΧΑΡΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

Πηγή: Bayram Oztürk1 and Sertac Hami Başeren, *The exclusive economic zone debates in the Eastern Mediterranean Sea and fisheries*, *Journal of Black Sea/Mediterranean Environment* Vol.14 : 77-83 (2008)

Ο επόμενος **αμερικανικός χάρτης** δείχνει το **πραγματικό** μέγεθος της τουρκικής ΑΟΖ, βάσει UNCLOS.

Ο ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΑΟΖ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Πηγή: *Global Marine Boundaries Database, General Dynamics, Herndon, Virginia, USA*

Οι Αμερικανοί έχουν, για χρόνια τώρα, ξεχάσει τον παραπάνω χάρτη και εμφανίζονται έτοιμοι να βοηθήσουν τον Ερντογάν για έναν πολύ απλό λόγο, δεν μπορούν να χάσουν την Τουρκία από σύμμαχο.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες γνωρίζουν ότι η UNCLOS αναφέρει ρητά (άρθρο 121, παράγραφο 2) ότι όλα τα νησιά διαθέτουν ΑΟΖ και ότι η ΑΟΖ ενός νησιού καθορίζεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που καθορίζεται και για τις ηπειρωτικές περιοχές. Με βάση αυτό το άρθρο οι Ηνωμένες Πολιτείες έδωσαν ΑΟΖ 200 ν.μ. στα νησιά τους στον Ειρηνικό Ωκεανό και αυτός είναι ο λόγος που έχουν την μεγαλύτερη ΑΟΖ στον πλανήτη μας.

Αλλά τώρα, βλέποντας τους υδρογονάνθρακες της Ανατολικής Μεσογείου φοβούνται σύγκρουση που δεν θα περιλαμβάνει μόνο την Ελλάδα και την Τουρκία και ξαναφέρνουν στο προσκήνιο της συνεκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων ανεξάρτητα σε πια περιοχή ανήκουν.

Οι Αμερικανοί, όπως έχω επανειλημμένα γράψει, δεν έχουν αλλάξει τακτική για δεκαετίες τώρα και χρησιμοποίησαν την λέξη «συνεκμετάλλευση» για πρώτη φορά το 1975. Οι ΗΠΑ ζήτησαν τότε από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή να ξεκινήσει συνομιλίες για συνεκμετάλλευση του Αιγαίου αλλά αυτός αρνήθηκε να το κάνει, κάτι που ενόχλησε πολύ τους Αμερικανούς τότε. Αργότερα, οι Αμερικανοί ζήτησαν το ίδιο από τον Ανδρέα Παπανδρέου αλλά και αυτός αρνήθηκε να το κάνει. Είναι προφανές ότι ορισμένα σενάρια επανέρχονται. Κάτι τέτοιο ίσως να ήταν δυνατόν μόνο μετά από οριοθέτηση και μόνο σε περιοχές που συνορεύουν. Αυτό ακριβώς έχουν κάνει η Κύπρος και το Ισραήλ στο οικόπεδο «Αφροδίτη». Οι Αμερικανοί δεν ζητούν συνεκμετάλλευση σε περιοχές που οι ΑΟΖ των δύο κρατών συνορεύουν, που θα ήταν κάτι λογικό, αλλά ζητούν να υπάρξει συνεκμετάλλευση σε όλη την ανατολική Μεσόγειο κάτι που αποτελεί, για να μη χρησιμοποιήσω κάποια άλλη λέξη, **παγκόσμια πρωτοτυπία.**

Ο ρόλος των Ηνωμένων Πολιτειών

Φαίνεται ότι πλησιάζει η ώρα για την μεγάλη παρέμβαση των ΗΠΑ στην ελληνοτουρκική διένεξη, που θεωρείται μία μεγάλη πληγή για την Αμερική από το 1974. Οι Αμερικανοί, από την εποχή του Κλίντον μέχρι την εποχή του Μπάιντεν, δεν έχουν καταφέρει να λύσουν το πρόβλημα της Ανατολικής Μεσογείου αλλά τώρα υποψιάζομαι ότι Πρόεδρος Τραμπ ετοιμάζεται για μια λύση στην ελληνοτουρκική διαφορά που θα ευνοεί τον φίλο του Ερντογάν.

Ένα άλλο στοιχείο, στο οποίο δεν έχουμε δώσει την αρμόζουσα προσοχή είναι ότι οι Αμερικανοί πιστεύουν ότι το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης δεν μπορεί να επιλύσει την ελληνοτουρκική διαφορά. Θεωρούν ότι οι Τούρκοι δεν θα αποδεχθούν την απόφαση της Χάγης, διότι δεν θα της δίνει αυτά που επιδιώκει. Επιπλέον, πιστεύουν ότι η πρόταση Μητσοτάκη «προσφεύγουμε στην Χάγη μόνο για οριοθέτηση ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδας» δεν πρόκειται να αλλάξει και η αντιπαλότητα των δύο κρατών θα ενταθεί περαιτέρω και σύντομα.

Οι Αμερικανοί θεωρούν κρίσιμο γεωπολιτικό οικόπεδο την Ανατολική Μεσόγειο για τα συμφέροντά τους και θέλουν να απασφαλίσουν την ελληνοτουρκική κρίση φέρνοντας στο προσκήνιο την παλιά ιδέα τους για συνεκμετάλλευση ή καλύτερα συνδιαχείριση του πλούτου της θάλασσάς μας στο τρίγωνο Καστελόριζο-Κρήτη-Κύπρο.

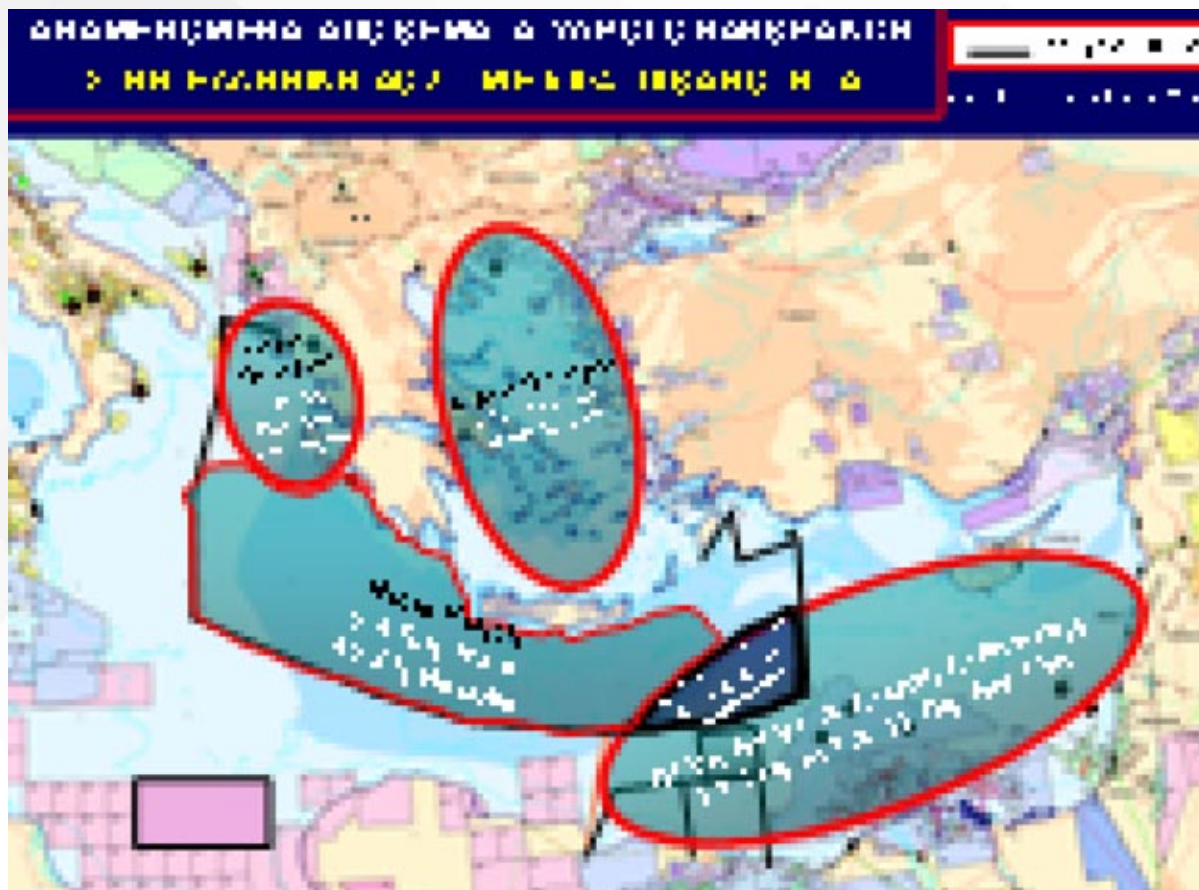
Οι Αμερικανοί γνωρίζουν ότι η μεγαλύτερη έκταση αυτής της περιοχής ανήκει στις ΑΟΖ της Ελλάδας και της Κύπρου. Γνωρίζουν όμως και κάτι άλλο, ότι η θάλασσα της Τουρκίας δεν διαθέτει υδρογονάνθρακες! Έτσι επιμένουν στην ιδέα της συνδιαχείρισης που δεν είναι τίποτε άλλο από το διαμοιρασμό του δικού μας ορυκτού πλούτου με τους Τούρκους.

Οι αριθμοί που παγώνουν το αίμα

Ως οικονομολόγος έχω ακούσει επανειλημμένα, τα ανέκδοτα που κυκλοφορούν για την επιστήμη μου, όπως «πέντε οικονομολόγοι συζητούν ένα θέμα και δίνουν δέκα απαντήσεις», αλλά δεν περίμενα να δω τόσο πολλούς διαφορετικούς αριθμούς για τους υδρογονάνθρακες της ανατολικής Μεσογείου από γεωλόγους και γεωφυσικούς.

Ο παρακάτω χάρτης αποτελεί προϊόν πολυετούς μελέτης του Αντώνη Φώσκολου και του Ηλία Κονοφάγου και δείχνει τον τεράστιο ορυκτό πλούτο της χώρας μας, ο οποίος ακόμα δεν έχει αρχίσει να δίνει καρπούς.

ΧΑΡΤΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΘΑΛΑΣΣΕΣ

ΠΗΓΗ: Ηλίας Κ. Κονοφάγος, «Ο ορυκτός μας πλούτος βρίσκεται μέσα στην ελληνική ΑΟΖ», Η Λαυρεωτική, 2013.

Ο επόμενος χάρτης υπήρξε, για πολλά χρόνια, ο μοναδικός χάρτης που έδειχνε την ΑΟΖ της πατρίδας μας.

ΧΑΡΤΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗ

Πηγή: Ελληνικό Υπουργείο Ενέργειας, 2011

Αυτός ο χάρτης είναι ο μοναδικός επίσημος χάρτης της Ελλάδας που εστάλη στον ΟΗΕ συνοδευόμενος από τις γεωγραφικές συντεταγμένες της υφαλοκρηπίδας και της μελλοντικής ΑΟΖ!

Ο Γιάννης Μανιάτης, υπουργός του ΠΑΣΟΚ, υπήρξε ο μοναδικός Έλληνας πολιτικός που δεν σταμάτησε να ασχολείται με τους υδρογονάνθρακες και την αξία της ΑΟΖ. Πρόσφατα έγραψε:

«Σε όλα τα πιθανά σενάρια, η Ευρώπη μέχρι το 2030 θα χρειάζεται τις ίδιες με σήμερα ποσότητες αερίου. Ο πλανήτης πολύ περισσότερες από τις δικές του σημερινές, μέχρι το 2050. Η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα της Μεσογείου που δεν έχει αξιοποιήσει καθόλου τα δικά της πλούσια κοιτάσματα σε Ιόνιο και νότια Κρήτη. Μπορεί μέσα σε ελάχιστα χρόνια να γίνει ο πραγματικός νέος ενεργειακός κόμβος της Ε.Ε. στην πορεία προς την πράσινη μετάβαση, παράλληλα με την 6η καλύτερη θέση παγκοσμίως που έχει κατακτήσει ήδη από το 2014 στην κατά κεφαλήν παραγωγή πράσινης ενέργειας. Γίνεται αντιληπτή η μεγάλη εθνική ευκαιρία που έχουμε;»

Φαίνεται ότι ήρθε η ώρα να εισακουστούν οι αναλύσεις των Ελλήνων ειδικών στο θέμα των υδρογονανθράκων. Είναι τραγικό ότι αγνοήθηκαν από όλες τις ελληνικές κυβερνήσεις. Εάν οι ελληνικές κυβερνήσεις τα τελευταία 40 χρόνια, από την πρώτη κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ μέχρι σήμερα, είχαν προχωρήσει στην έρευνα και εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων των θαλασσών μας, θα είχαμε αποφύγει και τα θανατηφόρα μνημόνια!

ΤΟΥΡΚΙΑ

Εδώ πρέπει να αναφερθούμε στα γεγονότα που έλαβαν μέρος πριν σχεδόν 40 χρόνια για να καταλάβουμε για το τι είδος τραγωδίας μιλάμε. Το 1986, η τότε Σοβιετική Ένωση ήθελε να οριοθετήσει την ΑΟΖ της στη Μαύρη Θάλασσα και ζήτησε από τα τότε γειτονικά της κράτη, την Ρουμανία, την Βουλγαρία και την Τουρκία να ανακηρύξουν ΑΟΖ για να μπορέσουν μετά να τις οριοθετήσουν στη Μαύρη Θάλασσα, πράγμα που έγινε. Εκείνο, όμως, που ελάχιστοι γνωρίζουν είναι ότι και η Τουρκία έκανε μια ιδιότυπη μονομερή ανακήρυξη ΑΟΖ μόνο στη Μαύρη Θάλασσα, φοβούμενη να προβεί σε ανακήρυξη ολόκληρης της ΑΟΖ της. Ήταν ένα από τα μεγαλύτερα διπλωματικά λάθη της Τουρκίας διότι, επιπλέον, οριοθέτησε την ΑΟΖ με βάση την μέθοδο της «μέσης γραμμής» που τόσο αντιπαθεί. Η Τουρκία, για πάνω από 30 χρόνια, επιμένει ότι η ελληνοτουρκική διαφορά στο Αιγαίο δεν μπορεί να βασιστεί στην μέθοδο της μέσης γραμμής διότι το Αιγαίο αποτελεί «ειδικές περιστάσεις» μια και είναι μια ημίκλειστη θάλασσα και ξέχασε ότι η Μαύρη Θάλασσα είναι πιο κλειστή από το Αιγαίο θάλασσα. Αποκάλεσε την ανακήρυξη ΑΟΖ της Τουρκίας ιδιότυπη διότι αποτελεί μια παγκόσμια πρωτοτυπία. Κανένα κράτος στον κόσμο δεν έχει προβεί σε μια τμηματική ανακήρυξη ΑΟΖ κάτι που δεν προβλέπεται και από την Συνθήκη του Δίκαιου της Θάλασσας.

Η μεγάλη αξία των νησιών

Πέρασαν πολλά χρόνια για να καταλάβω ότι η αρχική αντίθεση της Τουρκίας στο ζήτημα της ΑΟΖ ήταν το θέμα της αλιείας και όχι το πετρέλαιο. Αυτός ήταν και ο κύριος λόγος που η Τουρκία πολέμησε την ΑΟΖ καθώς και το Άρθρο 121 της Σύμβασης του Δίκαιου της Θάλασσας του 1982 που δίνει πλήρη δικαιώματα ΑΟΖ σε νησιά.

Το άρθρο 121, παράγραφος 2, της UNCLOS δεν αφήνει κανένα περιθώριο αμφιβολίας ή παρερμηνεύσης γιατί ξεκάθαρα αναφέρει ότι:

Με την εξαίρεση των προβλεπόμενων στην παράγραφο 3, η αιγιαλίτιδα ζώνη, η συνορεύουσα ζώνη, η αποκλειστική οικονομική ζώνη και η υφαλοκρηπίδα μιας νήσου καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης που εφαρμόζονται σε άλλο χερσαίο έδαφος.

Η εξαίρεση της παραγράφου 3 αναφέρει ότι:

Βράχοι οι οποίοι δεν μπορούν να συντηρήσουν ανθρώπινο μόνιμο πληθυσμό ή οικονομική ζωή δεν θα έχουν αποκλειστική οικονομική ζώνη ή υφαλοκρηπίδα.

Αυτή όμως η εξαίρεση δεν επηρεάζει το καθεστώς του Αιγαίου γιατί αν και υπάρχουν τέτοιου είδους ελληνικοί βράχοι, δεν αλλάζουν την κατάσταση μια και επικαλύπτονται από την υφαλοκρηπίδα ή την ΑΟΖ των υπόλοιπων κατοικήσιμων νησιών του Αιγαίου.

Οι οριοθετήσεις της ΑΟΖ

Η οριοθέτηση των θαλασσιών ορίων των θαλασσών διέπεται από την UNCLOS, την οποία έχουν επικυρώσει, μέχρι σήμερα, 167 κράτη στον κόσμο.

Η δημιουργία, βέβαια, θαλάσσιων ορίων απαιτεί μια πολυεπιστημονική προσέγγιση. Η νομική εμπειρογνωμοσύνη είναι θεμελιώδης, διότι διέπεται από κωδικοποιημένα διεθνή νομικά μέσα. Αυτές οι νομικές διατάξεις πρέπει να μεταφραστούν σε τεχνικές πρακτικές που απαιτούν τεχνικούς. Η εμπειρογνωμοσύνη στον τομέα της έρευνας και της χαρτογράφησης ή της γεωδαισίας, για παράδειγμα, είναι απαραίτητη για τη μετατροπή των νομικών διατάξεων σε πρακτική εφαρμογή στον τομέα. Αυτοί οι δύο θα πρέπει να συνεργαστούν για να διαμορφώσουν μια πολιτική λύση. Πράγματι, η οριοθέτηση των θαλάσσιων ορίων είναι μια πολιτική διαδικασία.

Το πρόβλημα των οριοθετήσεων θαλασσίων ζωνών μεταξύ της Ελλάδος και των γειτονικών της χωρών απετέλεσε επί μακρό χρονικό διάστημα παράπλευρη απώλεια των ελληνoturκικών σχέσεων. Η Ελλάδα έχει θαλάσσια σύνορα με έξι κράτη: την Τουρκία, την Κύπρο, την Αίγυπτο, την Λιβύη, την Ιταλία και την Αλβανία. Η Ελλάδα, μέχρι σήμερα, έχει κάνει μόνο δυο οριοθετήσεις. Την εύκολη οριοθέτηση με την Ιταλία διότι είχαμε ήδη οριοθετήσει την υφαλοκρηπίδα και την προβληματική μερική οριοθέτηση με την Αίγυπτο. Την αποκαλώ προβληματική διότι η Σύμβαση του Δίκαιου της Θάλασσας (UNCLOS) δεν προβλέπει μερική οριοθέτηση.

Η Χάγη και ο Βενιζέλος

Τέλος, αξίζει να αναφέρουμε εδώ τη θέση της Ελλάδας σχετικά με την προσφυγή στα διεθνή δικαστήρια κάτι που είναι χρήσιμο και για την Κύπρο. Λίγες ημέρες πριν λήξει η θητεία του σαν Υπουργός Εξωτερικών, ο Ευάγγελος Βενιζέλος, γνωρίζοντας τις δυσκολίες που θα αντιμετώπιζε η νέα κυβέρνηση, έκανε ένα μεγάλο δώρο στους ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ. Στις 14 Ιανουαρίου 2015, η Ελλάδα κατέθεσε μια δήλωση στα Ηνωμένα Έθνη που συμπληρώνει τη δήλωση που είχε κάνει το 1994 σχετικά με την αποδοχή της υποχρεωτικής δικαιοδοσίας του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης. Με την νέα δήλωση, η Ελλάδα εξαιρεί από την δικαιοδοσία της Χάγης τρεις κατηγορίες διαφορών.

Οποιαδήποτε διαφορά σχετικά με στρατιωτικές δραστηριότητες και μέτρα που λαμβάνονται από την Ελληνική Δημοκρατία για την προστασία της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας, για σκοπούς εθνικής άμυνας, καθώς και για την προάσπιση της εθνικής ασφάλειας. Οποιαδήποτε διαφορά σχετικά με τα σύνορα της Ελλάδας ή εδαφικής κυριαρχίας, συμπεριλαμβανομένων των διαφορών για το εύρος και τα όρια της αιγιαλίτιδας ζώνης και του εθνικού εναερίου χώρου.

Οποιαδήποτε διαφορά την οποίαν ένα άλλο κράτος μπορεί στο μέλλον να αποδεχθεί μονομερώς την υποχρεωτική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου με σκοπό να προσφύγει κατά της Ελλάδας σε σχέση με μια συγκεκριμένη διαφορά ή το κράτος αυτό αμέσως μετά την δήλωση αποδοχής της υποχρεωτικής δικαιοδοσίας της Χάγης ή σε διάστημα μικρότερο του ενός έτους από την κατάθεση της δήλωσης αυτής, προσφύγει κατά της χώρας μας μονομερώς. Αυτή ήταν μια ιδιοφυής κίνηση του Βενιζέλου γιατί δίνεται η δυνατότητα στην Ελλάδα να αξιολογήσει τη δήλωση του άλλου κράτους και να αποφασίσει εάν επιθυμεί την επίλυση της διαφοράς από την Χάγη. Έτσι εάν η Τουρκία προσφύγει μονομερώς στη Χάγη και η Ελλάδα κρίνει ότι θίγονται θέματα εθνικού συμφέροντος, η Ελλάδα μπορεί να αποσύρει τη δική της δήλωση μέσα σε 12 μήνες.

Ταυτόχρονα, μια ημέρα αργότερα, στις 15 Ιανουαρίου 2015, η Ελλάδα κατέθεσε άλλη μια δήλωση στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, στο πλαίσιο της Σύμβασης του Δίκαιου της Θάλασσας, με την οποίαν εξαιρεί το Διεθνές Δικαστήριο Δίκαιου Θάλασσας, που εδρεύει στο Αμβούργο, από την επίλυση των διαφορών που έχουν σχέση με την οριοθέτηση θαλασσίων ζωνών. Το άρθρο 298 της Σύμβασης δίνει το δικαίωμα εξαιρέσεως για τέτοιου είδους διαφορές και υπάρχουν κράτη της ΕΕ όπως η Ιταλία, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Γαλλία που έχουν ήδη κάνει χρήση αυτού του άρθρου.

Η Ελλάδα όταν αποφασίσει να δημιουργήσει ΑΟΖ σε όλες τις θάλασσές της ακολουθώντας πιστά τις διατάξεις του Δικαίου της Θάλασσας δεν έχει να φοβηθεί τίποτα από την Τουρκία. Απλώς η Τουρκία θα αρνηθεί να αναγνωρίσει μια ελληνική ΑΟΖ, όπως ακριβώς έπραξε και με την κυπριακή ΑΟΖ, αλλά η Κύπρος δεν πτοήθηκε από αυτή την ενέργεια της Τουρκίας, αλλά μάλιστα εξασφάλισε και την έγκριση της ΕΕ. Η Άγκυρα θα πρέπει να συνειδητοποιήσει και να αποδεχτεί ότι δεν μπορεί να επιβάλει τις όποιες νεοθωμανικές βλέψεις της στη σύγχρονη διεθνή πραγματικότητα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, η Ελλάδα πρέπει άμεσα να ανακηρύξει τα κυριαρχικά δικαιώματα της σε ΑΟΖ, με βάση το διεθνές δίκαιο όπως αυτό εκφράζεται στην UNCLOS και να μην διακατέχεται από φοβικό σύνδρομο. Ο εκλιπών πρόεδρος της Κύπρου, Τάσος Παπαδόπουλος ανακήρυξε ΑΟΖ το 2004 διαθέτοντας μόνο τέσσερα τανκς και δύο ελικόπτερα και δεν φοβήθηκε την Τουρκία, η οποία απλώς ανακοίνωσε ότι δεν αναγνωρίζει την Κυπριακή ΑΟΖ, ενώ αντίθετα οι ΗΠΑ και η ΕΕ την αποδέχτηκαν αμέσως. Φυσικά, μια τέτοια ΑΟΖ δεν θα διαθέτει μόνο η ηπειρωτική χώρα, αλλά και όλα τα ελληνικά νησιά. Έτσι, η Ελλάδα θα αποκτήσει μια ΑΟΖ που θα έχει μια έκταση τριπλάσια από αυτή της ηπειρωτικής χώρας. Βάσει των αρχών της ΑΟΖ το μεγαλύτερο ποσοστό του Αιγαίου και οι φυσικοί του πόροι θα ανήκουν στην Ελλάδα και με αυτό τον τρόπο δεν θα χρειασθεί ούτε να γίνει επέκταση των χωρικών μας υδάτων, ούτε να συζητάμε με τους Τούρκους αν τα νησιά μας έχουν υφαλοκρηπίδα και ΑΟΖ ή όχι.

insocial

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΓΙΑ ΤΗ ΣΟΣΙΑΛΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

 Λυκαβηττού 11, 10672 Αθήνα 213 029 2500 • 213 029 2503

 www.in-social.gr info@insocial.gr